

de două ori in septemana: **Joi-a** si **vinetia**; era candu va pretinde im-
munitate materieloru, va esi de trei scu
de patru ori in septemana.

Prețulu de prenumeratiune.
pentru Austria:
an intregu 8 fl. v. a.
jumătate de anu 4 fl. v. a.
triaru 2 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate:
an intregu 12 fl. v. a.
jumătate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core
spundinti ai nostri, si de a dreptulu la Re
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresá si corespundintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea seu
speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de
interesu privat — se raspunde câte 7 cr.
pe linia; repetirile se facu cu pretin sca-
diatu. Prețulu timbrului câte 50 cr. pen-
tru una data se antecipa.

Budapesta, in 1/13 maiu 1874.

Atragemu atentiunea intregulu
publicu alu nostru la două
proiecte publicu alu nostru la două
din acestu nru, cum credemu si cum
recunoscura curendu si contrarii no-
de cea mai mare importantia — din
ce punctu de vedere private.

Unulu este — *proiectulu de resolu-*
tiune, ce deputatii fostei granitie milita-
substernura Dietei Unguresci in sie-
de luni-a trecuta; — celalaltu es-
— *discursulu* dlui Dr. Mih. Politu,
in care densulu esplicá spiritulu pro-
iectulu de resolutiune, totu de o data
putandu prim'a óra in Cas'a represen-
tiva a Dietei ungueresci.

Ambele acte le publicám mai la
pe fie care la locul seu, in cuprin-
tu intregu, dupa originalu si resp. du-
insemnările stenografice; cu o cale
recomandám nu numai poporatiunei
specialminte inteligintiei din fost'a
granitie militare banatica, ci — tutu-
ru de pretotindenii, cari se interesá-
a de luptele nóstre politice-nationali si
s'a si face o buna judecata despre si-
tuatiune.

Domnii magiari, stepanii si contra-
nostri politici nationali, — nu pucinu
fost surprinsi — de unulu casi de al-
actu, atâtu pentru cuprinsulu, câtu
mai vertosu pentru form'a lor.

Ei, domnii nostri, se asteptau la
acuri aspre, la imputatiuni grele, si —
la proteste si pretensiuni essagerate,
acéstea in tonu inversiunatu, pentru ca
si cu furia scelbatca se pótá disci-

In acestu tonu in Cas'a nóstra nu
nóa ni este permisú a vorbi, ér de
— nu voimú a scri; — cui nu-i place a
acomodá, duca-se in Romania seu in
abia!

Li-a remasu dorulu in peptu si furi'a
gutu, si mai tóte foile lor, vrendu-ne-
andu, cauta se marturisésca, ca propu-
rea si modulu ei — sunt ne atacabili.

Pre cei-ce ii dóre — spiritulu si ten-
ati'a, cauta câte o apucatura prósta
re a le respinge; insa nici chiar acei'a
potu a nu laudá tactulu.

Si — tocmai despre acést'a a fost
rba si disputa mai multa intre cei
deputatii ai granitiei; ér acú — de suc-
su — cei doi membri romani se bu-
ra mai multu, căci — a lorú idea si
abinatiune in acést'a privintia afla apro-
re in clubu si in Dieta.

Noi felicitám din anima pre dlu
Politu, carele ca omu nou la Diet'a
st'a, atâtu de curendu s'a sciutu ori-
lá intre grelele imprejurári de astadi, si
tu de bine a sciutu a se acomodá es-
sentialu momentulu! Laud'a, ce une-
foi ale domniloru i-o facu, noi i-o ad-
decám in mesura intreita.

Momentulu politicu si strategicu alu
deputatiloru din granitia — nu ni
a permisú alu atinge si splicá acuma,
trebuie se ni rezervám a face acést'a
unciá, candu proiectulu de resolutiune
va luá la desbatere in Cas'a represen-
tiva, seu — candu ne vom fi convinsu,
domnii stepanitori — nici asiá nu vreu
scia nemic'a de noi si de plansorile
stre.

De altminte, celu ce discursulu
si Politu si-lu va face de obieptu alu
si studiu mai profundu, si insusi va
chéi'a.

De aceea — inca o data recoman-
ám ambele acte atentiunei generalu.

Budapesta, in 1/13 maiu 1874.

Precandu se tiene de pozitivu, că
st'a ungueresca pe la mediloculu lui

Iuniu are se-si termine sessiunea si se
se proroge pana pre tómná; d'alta parte
intocma cu atât'a positivitate se suna si
scrie, că inca nainte de prorogare i se
vor propune si cere desbaterea si primirea
a două proiecte de lege de cea mai mare
importantia, anume: *pentru scólele me-*
dicé, si *pentru alegerile de deputatii*
dietali.

Incátu privesce regularea prin lege
a scóloru medie, apoi este vorb'a că
proiectulu de lege despre acést'a dejá
septemana viitoria are se vina pe tapetu;
ér in câtu pentru legea electorala, no-
vela corigetória si completatória — ar
fi decisu a se pune pe mész'a Casei repre-
sentative in data dupa serbatorile de ro-
salie ale cataliciloru.

Asiá credemu, că nu este trebuin-
tia se spunemu aici, ce multa ne intere-
sédia ambele proiecte, si că — cenescu-
sabilu ar fi, deca deputatii romani na-
tionali nu ar incercá a aperiá din tóte po-
terile interesele nóstre cu ocaziunea des-
baterei acelor'a in Dieta.

De aceea noi, constatandu că — cei
mai multi dintre domnii deputatii natiu-
nali absentédia, nu potemu a nu ni re-
dicá vocea si a-ii rogá, se grabésca a
veni si a-si ocupá locul in lupta!

Facemu acést'a cu atâtu mai ver-
tosu, căci in ambele cestiuni — ni se
imbia aliati de prin alte tabere, caroru
insa, ca se li potemu dá mana, este de
lipsa se fimu de facia.

Pana acum — n'am staruitu pentru
presintia domniloru deputatii, căci —
deliberatiunile s'au urmatu mai totu nu-
mai intre reprezentantii fostei granitie
militari; acum insa au se vina cestiuni
pe tepetu, cari a-le trece cu vederea nu
póte fi iertatu nici unuia deputatu ce
cátu de câtu tiene la ingagiamentulu seu
facia de alegetorii sei si la seriozitate
facia de caus'a nationale. —

Intru interesulu fostei granitie militari!

Nu credemu se mai fie cine-va in mo-
narchia austro-unguresca, carele ocupandu-se
de afacerile publice ale poporatiuniloru ace-
stei monarchie, se nu aibe cunoscintia, cum-
ca fost'a granitia militaria banatica si a Tite-
lului, dupa decretat'a asupra ei provincialisare,
dismembraro si incorporare la 4, resp. 5 comi-
tate, si supunere la stepanirea magiara din
Budapesta, se afla in cea mai completa ne-
multumire, care nemultumire si-a sprimat'o
pre facia in celu mai positivu modu, alegendu
de reprezentanti ai sei la Diet'a tierii ungu-
resci pre cei mai rosoluti si respicati opositiu-
nali facia de sistem'a si administratiunea de
astadi, pre Babesiu, Costiciu, Doda si Politu.

Candu domnii de la putere, candu —
am poté dice — intréga magiarimea dom-
nésca, cu atât'a inversiunare s'a opusu alegerei
acestoru barbati, de buna sém'a n'a facut'o fora
causa, si — caus'a cea mare abia a potutu fi
alt'a, decátu că — adeverat'a staro a lururi-
loru din fost'a granitia se nu ésa la lumina,
fiindu-cá ea este greu compromitiatória pen-
tru toti căti au conlucratu la actulu de des-
fintiare si desmembrare a acelu tinentu —
in conditiunile, in cari s'a facutu acea.

Mai pe susu de tóte domnii dela patero
s'au temutu, că deputatii nationali din fost'a
granitia, in data ce se vor infacisiá in adu-
narca legelatu din Budapesta, fora reserva si
crutiare vor se sara asupra autoriloru reului,
cerendu-li s'ema si — facendu larma si scandalu.

Tare s'au insielatu, s'au insielatu jude-
candu dupa sine, cum adeva ei s'ar fi portatu
in asemenea casu, candu lor s'ar fi facutu atá-
t'a nedreptate! Deputatii nationali din fost'a
granitia insa — n'au venitu se caute certe

si scandalulu, ci — se descaera adeveruleu,
se deo ocaziune domniloru, de a-si deschide
ochii si de a vedé si conósce roulu si de a
contribu la vindecarea lui, deca voiescu bi-
nele, multumirea, fericirea poporulu.

Deputatii nationali ai granitiei au ve-
nitu, se-si facu detorintia — in modulu celu
mai cuvintiosu, atâtu facia de patria, câtu
si facia de cei-ce ii-au tramisu, se spuna domni-
loru de la putere — francu si limpede, că
— unde sunt vatemati, ce ii dóre pre granice-
ri? Se li areto modulu, cum se li se facu drep-
tate, se li se vindéce dorerile? apoi — fia de
trei ori vin'a si peccatulu domniloru, deca ei
nu voru ascultá vocea sincera si indreptatita
a celoru mai credintiosi fii ai patriei si supusi
ai Tronului; fie peccatulu pro capulu
domniloru magiari si alu urmasiloru lorú,
deca ei se voru face surdi, se voru a retá im-
petriti la anima si rei la cugotu — facia de
fost'a granitia! —

Dupa consultári mature de mai multe
dile, deputatii nationali si fecera planulu de
procedere, si ca de basa — primul pasulu
ossecutara in siedintia de alalta-ieri luni in
11 maiu st. n. Ei adeva in acea siedintia, prin
colegulu lorú Dr. Mih. Politu substernura si
recomendara Dietei urmatoriulu actu:

Proiectu de resolutiune

pentru vindecarea gravaminelorú
poporatiunei fostulu confinuu militare.

Terminandu-se in fost'a granitia
militaria banatica si in tinentulu Ciai-
kiloru alegerile de deputatii pentru Die-
de la 1848, si in acesta consecintia alesii
poporulu ocupandu-si locurile in Cas'a
representativa a Ungariei; — conside-
randu că, cu ocaziunea incorporării con-
finiului militare, anume la ocaziunea
candu Diet'a tierii a decisu a sustie-
né in vigóre legile si ordinatiunile de
pona aci din granitia, — din partea guver-
niului s'a dechiaratu, cumca recerutele,
imprejurariloru de acolo corespundiató-
rie reforme, se vor face prin legelatiunea
tierii — atunci, candu deputatii ce sunt a
se alege in acele parti vor fi alesi si-si
vor fi ocupatu locurile lorú in Diet'a tie-
rii, — care punctu alu timpulu astadi a
sositu;

considerandu, că incorporat'a grani-
tia militaria, de secle a avutu pusetiune
si organizatiunea sa speciale, ce essen-
tialminte difere de a Ungariei, si care
acuma are se fie adusa in consunantia cu
legile si institutiunile Ungariei;

considerandu si aceea, că legile si
ordinatiunile introduse de fost'a adminis-
tratiune militaria si cari prin Diet'a tie-
rii s'au lasatu in vigóre, fiindu defep-
tuóse si in multe privintie necorespundi-
endu trebuintiloru poporulu de acolo,
ba mare parte chiar nepotrivindu-se cu
institutiunile si formele constitutionalu;
de alta parte, la incorporare introdu-
cendu-se sistem'a judecatorésca si ad-
ministratiunea ungueresca — pre langa
legile si ordinatiunile remase dupa ste-
panirea militaria, pe acestu terenu s'a nas-
cutu mare confusiune;

considerandu, că in consecintia ace-
storu stári straordenari si daunóse de
acolo, poporulu acelorú parti are mai
multe gravameine si plansori, cari pre-
tindu remediare prin legelatiune, si din-
tre cari mai vertosu urmatóriele se
intóna:

1: Că teritoriale fostelorú regi-
mente s'au annessatu catra alte comi-
tate astfelu, in câtu au devenitu in
legatura cu atari parti si comunitati, ale
caroru referintje si interese si datine —

atátu in privintia comunale, câtu si so-
ciale si a comunicatiuniloru — diferu
de referintiele, interesele si datinele
essistinti in fost'a granitia, si că —
mai de parte pártile incorporate, fiindu
cu totul defacute si aruncate cari in
cátro, reprezentantii lorú in adunările
comitatense nu sunt in stare de a-si aperiá
si sustiené diferitele lor interese comu-
nali si altele speciali — facia de pre-
cumpentiória maioritade de alte interese;

2. că — in câtu pentru adminis-
tratiunea dreptatii, intruducendu-se le-
gile austriace si cele ungueresci fora ne-
cesari'a concessiune, diferitele compe-
tintie, procedure si institutiuni juridice
au produsu atâtu la judecatorii, câtu si
la poporu astfelu de confusiune, in câtu
in acést'a privintia nime nu este in stare
a se orientá; — specialminte, că s'a la-
satu in vigóre legea de pressa de mai
nainte, carea se basédia pe sistem'a pre-
ventiva si eschide institutiunea scaune-
loru de jurati, si că la organizarea jude-
catoriloru si la numirea judecatoriloru,
nu s'a luatú in consideratiune cunoscintia
limbeloru, legiloru, imprejurariloru
si datineloru custatórie in acele parti;

3. că fiindu pana acuma in acele parti
la administrarea justitiei si cea politica in
usu limb'a germana seu cea a poporatiuni-
loru de acolo, acuma de o data, fara ori-
ce mesur transitorie — se introduse
atátu la justitia, câtu si in administra-
tiunea politica — limb'a magiara, in
acele parti neconoscute, si — in locu
puntele sale defeptuóse — legea Ungariei
pentru egalitatea de dreptu a natiuna-
litaliloru patriei, seu de a fi concesu celu
pucinu cu privintia la stárilu si impre-
jurarile din granitia unele usiurári prac-
tice; intru aplicarea acelei legi, — nici
mácar acea lege cu defeptuósele ei dis-
pusetiuni nu se pune in aplicare;

4. că printr'o interpretare gresita a
legii lasate in vigóre despre instructi-
unea publica in granitia, scólele elemen-
tari confesionali, in contra dorintiei es-
prese de comunitatile bisericesci — s'au
dechiaratu de scóle comunali; — mai de
parte că ministeriulu instructiunei pub-
lice, carele prin §. 25 alu articolulu
XXXVII de lege dela 1873 a fost im-
poteritu a pune in aplicare in granitia
legea ungueresca de instructiune, acela
in locu d'a aplicá dispusetiunile favora-
bili ale acelei legi asupra scóloru popo-
rali din granitia si astfelu a satisfacé
dorintiei si trebuintiei comune a popo-
rulu, s'a pusú a constringe pre invetia-
tori se contribue la fondulu de pensiu,
si asiá si prin acést'a a decretatu scólele
popolari confesionali de scóle comunali;

5. că in pártile — atâtu de negri-
gite a le incorporatei granitie militare,
intru interesulu culturai necesarie mai
nalte, generali si speciali, desclinitu in
limbele poporatiuniloru de acolo, lip-
sindu institutele trebuintióse, nu s'a fa-
cutu chiar nemicu spre suplinirea acestei
mari lipse;

6. că la regularea referintieloru
comuniuniloru de case — de asemenea
nu s'a observatu recerintiele de transiti-
une, si acést'a a avutu de urmare, că de o
parte prin partialarea nerestrinsa a pa-
menturiloru, s'a deschisu usia proletaria-
tului; ér de alta parte — prin mesur'a
si modulu de impartire astfelu — in câtu
tatalu este obligatu a concede copiiloru
sei impartirea, — conceptele de dreptu
pona intru atâtu s'au incurcatu, prin
contrastulu de interese in parteculariele
case si familii pona intru atât'a s'au

provocatu împarecheri si turburari, în-
câtu în acest'a privintia precum drepta-
tea, asiã si moralitatna si securitatea
publica reclama cu întetire vindecarea
reului;

7. cã în privintia pedurilor gran-
itiei ungueresci nu s'a ascuratu prin
lege favorulu ce s'a acordatu granitiei
croato-slavone, dupa care venitele stra-
ordenarie din padurile comune au a fi
folosite pentru scopuri de cultura si de
comunicatiuni ale acelorasi parti, mai de
parte, cã la actulu de pretiure pentru
scopulu impartirii, comunitatile inca
au a fi reprezentate;

8. cã — cu privintia la comaniuni-
le de casa inca assistinti — de aseme-
nea diferindu de dispusitiunile legali
pentru granitia croato-slavona, nu s'a
sustienutu temporalmente mesur'a mai
mica de dare publica;

9. cã dreptulu necontestabile alu
poporatiunei din regimentulu confinare
romanu — asupra alpiloru de acolo si a
folosintei lor, nu s'a ascuratu prin dis-
positiune legale;

10. cã dreptulu ce are poporulu
din fost'a granitia, d'a folosi în daru,
pentru totu viitorulu, baile minerali
din fost'a granitia, de asemea nu i s'a
garantatu prin lege; — în fine

11. cã numerulu reprezentantiloru
sei la Diet'a tieriei, din totu punctulu de
vedere privitu, este în dispropotiune
micu; —

considerandu tôte acestea, noi sub-
scrisii, în calitatea nôtra de deputati ai
tierii, alesi în incorporatulu fost confini-
niu militare, ni tienemu de detorintia a
propune:

*Sê binevoiesca onorabil'a Casa re-
presentativa a delegã din simulu seu o
comisiune anchetaria speciale de 11 mem-
bri, cu astfelu de insarcinare, ca — în
contielegere cu guvernulu, si pe temeulu
dateloru, de cari dispune acest'a, pre cum
si a altora ce ar fi a se procurã, pre langa
ascultarea deputatiloru din acele parti si
în casu de linsa s'a a voru, barbati de
încredere ce ar fi a se chiamã de acolo, —
sê examinedie din temeiu starca, în care
se afla acele parti — din punctulu de ve-
dere atãtu alu administratiunei justitiei,
si a celei politice, câtu si alu economiei si
culturei publice, apoi cu luarea în con-
sideratiune a mai susu insirateloru grava-
mine si plansori, pre cum si a altora ce
dôra s'ar mai aretã, — pana la incepu-
tulu celui mai de aproape periodu dietale
sê faca Casei propunerile necesarie spre
incetarea gravamineloru si spre multumi-
rea poporatiuniloru din acele parti.*

Budapesta, în 11 maiu 1874.

Mih. Politu, mp.

representante alu tieriei, alesi în cerculu
Panciovei.

Vic. Babesiu, mp.

representante alu tieriei, alesi în cerculu
Bisericeii-albe.

Traianu Doda, mp.

representante alu tierii, alesi în cerculu
Caransebesiului.

Laz. Costiciu, mp.

representante alu tieriei, alesi în cerculu
Titelului.

Budapesta în 1/13 maiu 1874.

Ieri în Versalia si-a redeschisu siedin-
tiele adunarea nationale a Francei, dupa o
pausa de doue luni de dile. Dupu cum se
anuncia, curendu au sê vina pe tapetu cele
mai importanti cestiu, si anume mai antaiu
de tôte o noua lege electorala, prin care votulu
universalu sê se reguledie astfelu, încãtu
vr'o doue milioane de alogetori sê-si pârda
dreptulu fiindu cã — numai asiã potu nutri
monarchistii nitica sperantia, d'a se mai su-
stienê în fruntea tierii.

Altu obiectu, ce asemea are sê vina
pe tapetu — este propunerea regimulu pen-
tru unu senatu, sêu adeca o prima camera. Si
de acest'a cliã monarchistiloru are ne-ape-
rata trebuintia, pentru casurile prevediate,
dêca ar deveni în minoritate în Camera. În
atari casuri, senatulu compusu mare parte
prin guvernulu actualu, din ruginaturele

monarchiste, ar fi chiamatu si calificatu d'a
spiginî pre guvernulu.

Apoi ar ajunge la rondu propunerile
pentru legele organizatiunei a septenatului
pan'la 1880.

Tôte mergu oblu într'acolo, a garantã
puterea si domnia în manele clieci ce — prin
complotare si intriga nêgra astadi se afla de-
venita de asupr'a.

Astfelu este maiestria, acest'a patrio-
tismulu, asiã religiozitatea si moralitatea cli-
celoru aristocratece de la putere — mai pre-
totindenia! —

În Spania — pre candu în capitala a
prorupta crisa ministeriale, pre campulu de
batalia, armatele contrarie mereu êr se apropie
unele de altele si stau sê se incaere. Cu
tôte — pusetiunea, apoi si aspectele Republi-
caniloru sunt mai favorabili. —

Imperatulu Rusiei este în calatoria
spre Londra, cum se dice, pentru d'a face
o vediuta familiei regale de acolo; cu care
s'a inruditu de curend. De asemea în
Bucuresti se astêpta aceste dile sosirea
principelui Milanu de Serbia, carele retor-
nandu de la Constantinopole, unde de Sulta-
nulu a fost coplesitu cu distinctiuni si onoruri,
— are sê petroca cãtu-va dile ca ôpe alu
principelui Carolu, unu evenimentu, cãru
unele foi din capital'a Romaniei — cum cre-
demu nu fora temeiu — dau mare insemnetate.
Intr'adeveru, doue tiere vecine, de mai ase-
mea sôrte si mai avizate la strinsa solidarita-
te — abiã pôte sê se gasesca. Apoi din ase-
mea interesu si din solidaritatea de astadi
între Serbia si Romania, mane pôte sê se nasca
totu astfelu de interesu si solidaritate între
— intregu poporulu romanu din Oriente si
între Sudo-slavi.

Budapesta, în 11 maiu n. 1874.

Despre unu evenimentu mare de dia —
am tacutu, pentru cã nu voiamu sê ne per-
demu în coniepture, ci preferiramu a as-
teptã sê ni se faca unu picuti de lumina.

Domineca în 3 maiu, la 1 ôra dupa mê-
diadi, sosi în Berlinu Imperatulu a tôte Russia,
însoțitu de arem-principiu Constantinul Aiecus si
de o svita stralucita, în carea la primulu locu
figurã principele Gorciakov.

La gar'a drumulu feratu orientale lu-
in tempinã si salutã Imperatulu Germaniei, în
fruntea multoru principii si sumitati civile si
militarie.

În aceasi dia dupa mediadi, Imperatulu
Alessandru onorã cu vediute pre maresialii
prusi: *Wangel, Moltke si Manteuffel*; êr man-
nedi, adeca luni în 4 maiu, pre naltiatulu
ôpe cerectã pe — pre renuntulu *Bismark*,
dupa-ce mai antaiu ministrulu aceluia, prin-
cipele *Gorciakov*, ca unu premergetoriu alu
stepanului seu, potrecuse peste o ôra la ace-
lasi *Bismark*.

Reporturile foiloru semi-oficiali recu-
noseu, cã Imperatulu Russiloru una ôra si
dumetate a fost la *Bismark*, în discursu nu-
mai între 4 ochi.

Care va fi fost obiectulu, tem'a acestui
discursu — cine ar potê sê seia precisu! Dar
din aparitiuni, din date si semne — de multe
ori se pôte deduce cu certitudine.

Êta ce coincidentia de date, ce aparitiuni
constata unele foi, d. e. „*Politik*“ din Praga.

Organulu dlui *Bismark*, „*N. D. Alg. Z.*“ în
numerulu seu de domineca în 3 maiu, nici noti-
tia n'a luat desre sosirea si primirea cu
pompa a Imperatului Russiloru; êr în nume-
rulu seu de marti în 5 maiu, dupa vediuta ce
avû locu la *Bismark*, acelasi organu aduce
unu articlu de frunte, alu carui sunetu si
resunetu e — cã „*Imperatulu Alessandru este
celu mai bunu amicu alu Germaniei*“, si cã lui
i compete cea mai deplina multiamita pentru
servitiale ce a fucutu Germaniei în cele mai
grele momente ale intemplãrilor mai recinti!

În aceasi dia, marti adeca, a facutu
batranulu lordu *Russel* interpelatiunea sa co-
noscuta, desre pacca amenintata pro con-
tinentu.

Mercuri în 6 maiu, Imperatulu *Ales-
sandru* a parasitu Berlinulu, plecandu la
Suttgarda; în aceasi dia „*Times*“ din Londra
a facutu revelatiunile desre incercãrile lui
Bismark la *Victore Emanuilu*, pentru de a-lu
induplecã pre acest'a sê reclame *Nizza* si *Sa-
voia* si sê provôce resbelu cu *Francia*.

Pe langa acestea se mai aduce doue
împrejurãri faptime; antaiu, cã Imperatulu
Alessandru a distinsu în modu batetoriu la
ochi pe maresialulu *Manteuffel*, antagonistulu
lui *Bismark* în politica; a dou'a cã — în tim-
pulu mai nou, între *Imperatulu Russiei* si
Anglia domnesce cea mai intima solidaritate.

De aci — cu multa certitudine se deduce,
cã *Imperatulu Muscaliloru* a amblatu la *Bis-
mark*, întru interesulu sustinerii paci amenin-
tiate de acest'a — în Europa, si cã — întru
acelasi interesu s'a facutu interpelatiunea de
Russelu, si s'au intonatu cuvintele cele grave
de *Derby* în Cas'a lordiloru din Londra.

Bismark, politic'a lui germana, dusman'a
lui contra Francei, de carea mereu se — teme,
aci este periclulu, aci se amenintia pacea lu-
mei. aci jace causa despoiarii popôraloru
prin contributiunile cele enormi si ne mai
suportabili — pentru armari si armate si —
totu numai pentru acestea!

Bismark prin politic'a si tendintia lui,
este turburatoriulu paci si derimatoriulu bu-
nastãrii popôraloru; *Bismark* este autorulu,
si planurile lui — isvôrale tuturoru reloru;
Bismark — do securu este si celu ce conduce in-
strainatori'a de popôra si prepãditôria de mo-
narchia politica dualistica în Austro-Ungaria;
Bismark si celu ce sustiene si nutresce reac-
tiunea în Romania; — *Bismark* trebuie infren-
nata — cu ori ce pretiu!

Infrenarea acestui omu periculosu trebuie
sê fie astadi parol'a tuturoru ômeniloru, po-
pôraloru si chiar Regimeloru si Domnitoriu-
loru de bine. —

Portretulu tierii.

Tristu, fôrte tristu si posomoritu, ba am
potê dice — chiar desperatu portretu face
„*Magy. Politika*“ în nrulu seu de domineca
trecura — stãri de astadi a patriei nôtre
unguresci, sub parintesc'a, fericitôria stepa-
nire magiara de siepte ani.

„*Magy. Politika*“ este fôia de partit'a
guvernului, în totu casulu un'a ce trece de
eminentmente patriotica magiara.

„*Magy. Pol.*“ vrê sê atribue reulu —
spiritului de cosmopolitismu, ce se latiesce in-
freciosiatu în tiera.

Noi, în catu pentru fidelitatea decopiri
reului existinte, din alu nostru punctu de
vedere n'avemû nemicu de reflectatu; între
celo cãtu-va mii de individi, pe cari politic'a
magiara dela 1867 în cõci ii-a redicatu din
nemic'a — la ceva, credemu cã se vor aflã
multi, cari sê nege essactitatea reului des-
crisu. cealalta lume, ne'ngagiata si ne'ntere-
sata de a dreptulu la atinsa politica, — do
securu va aprobã pana la unu cuventu celo ce
serie în acest'a privintia „*Magy. Politika*“:
dar — dupa noi, *causa principala a reului
nu pôte sê se cosmopolitismulu*, ci este — *siovi-
nismulu magiaru*.

Concedemu, cã principiale cosmopolitice
au amagitu spiritele magiare semi-culto, ca
sê se plecc si sê devina apoi prãd'a unui *siovi-
nismu neunu*; nu concedemu insa, cã în
sino si de sine cosmopolitismulu ar fi, care
conduce astadi patri'a nôtra la perire.

Cosmopolitismulu — nu cunõsce preocu-
patiuni de limba, patria, confesiune; pre candu
domnii magiari ai nostri, mici si mari, tonori
si betrani, toti sunt condusi numai si nu-
mai de *nationalitatea*, si *limb'a loru magiara*,
cãrei sacrificã tôte, dar tôte, pana si onõrea,
si infine — în marca orbia — vor sê sacrifice
si tiera si libertatea; care essageratiune, care
furtia particularistica — este propriamintu
cea-ce se dice „*siovinismu*.“

Destulu, cã eca cum striga si se vaiera
cei de la „*Magy. Politika*“.

„Abiã se pôte crede sê mai essiste pre
continentu statu, sêu mâcar tierutia, unde
cotatiênulu sê fie într'o stare mai negrigita si
mai pucinu aperata, ca si în patri'a nôtra,
aici, unde persõna si averea particulariloru
numai bunulu Ddieu si ei insi-si le apera.“

„*Dumas* a scrisu desre Russia, cã acolo
vieti'a unu omu aterna numai de la o razi-
care de mana. Astadi ar potê-o dice acest'a si
desre patri'a nôtra; cum nu, candu într'unu
comitatu de susu dejã a ajunsu lucrulu la
atãta, în cãtu stau la panda în contr'a padit-
toriloru dominiali, si — unde ii diaresecu,
simpluminte ii culca la pamentu!“

„Dar nu numai persõna si averea, ci
nici onõrea si numele bunu — nu mai afla
scutire la noi.“

„Se pôte bucurã *Bach* candu vede, cã
noi de siepte ani ne svercolimû în confusiune
pre candu elu între cele mai grele impre-
jurãri — în vr'o duoi ani a creatu securitate
regulata de avere, persona si justitia; êr în cãtu
pentru securitatea publica unu gindarmu alu
seu mai multu a ajunsu, decatu astadi in-
trogu ascumpulu aparatu alu unui municipiu.“

Apoi vine la — demoralisarea teneri-
mei si la coruptibilitatea deputatiloru, — tôte
spre a aretã, cã mai reu nu pôte sê fie, si cã
— pre acest'a cale se merge la perire! —

Ei bine; dêca aceste le scriu, si — repe-
timu — nu fora temeiu le scriu magiarii
guvernementalii, pentru carii de siepte ani
s'au desiertatu mereu pungele poporatiuniloru
nemagiare, dintre cari de siepte ani vr'o
30,000 s'au redicatu în officia grase, cãroru de
siepte ani, pe cont'a tuturoru s'au redicatu
scõle mari si mici cu sutele, etc. etc. — apoi
ni mai remane ca sê dicemu, în ce felu de tom-
sê mai scrimu, sê ne mai vaierãmu noi, cei-
de siepte ani, din partea statului, numu
nepaste si sarcine am sentitu?! —

Siomu cã domnii magiari nu pricepu
nu reconosec dorerile nôtre, cã dêca le
pricepe si reconosec, nu ne ar persecutã pen-
tru cã li dãmû candu si candu cãtu o ducim
espresiune; insa — credemu cã se apropie
timpulu, candu si ei desre aloru partii
vor senti doreri casi ale nôtre, si — astazi
dôra ne voru pricepe. —

Budapesta, în 12 maiu n. 1874.

Amintiramû de curendu desre confu-
rintiele episcopatulu catolicu si gr. catolicu
Astadi votulu aceluia ni stã pe mеса —
într'un'a si într'alt'a causa, pentru cari
facutu intrunirea. — Contribuiriile recerute
pentru fondulu scolare, dupa unii — atacatu
dupa deslucirile officiose inse — nu atacatu
ci ne-de-ajunsu spre imbunetãtirea recerute,
acordatu — pre cãtu-va ani, pana la restau-
rarea ecilibriului între venituri si spese;
incãtu pentru scõlele medie, episcopatu
printr'unu memorandu si-a splicatu dorintia
ca scopulu aceloru institute medie sê nu
numai pregãtirea tenerimeii pentru univ-
tate si resp. politechnica, ci si moralisarea
cultura peste totu. Cu alte cuvinte în gim-
sia si scõlele reali, sê nu se adape numai
ritulu cu sciintie, ci si anim'a cu sentiu
umanitarie sublime. „*Cultura mintii si a
mei*“ — este frumõsa parola. Si întru acest'a
cine bunu — nu va consenti!

Dar episcopatulu catolicu si-a restrina
postulatele speciali asupra instituteloru catolice
confesionali; firesce — prevediendu din capulu
locului, cã — între imprejurãrile de astadi
ar fi în vanu o pretensiune mai departe mar-
getõria.

Peste totu, confusiunea ce astadi a
prinsu spiritele celor de la putere, impo-
omeniloru de lupta — o *rezerva strãdu-
naria*. —

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a Casei deputatiloru din 9 maiu 1874.

Dupa cele formali, anume dupa-ce ma-
multe petitiuni în causa de arondare a mu-
nicipialoru se avisedia la comisiunea petiti-
narie, êr presiedintele anuncia depunerea
mandatu a deputatulu croatu *Iellacci*,

Tizza K. în adunca ascultãre a Casei
intorpedia pre capulu guvernulu, ministrulu
presied. *Bittõ*: cã — *avut'a guvernulu Un-
gãriei influinti'a ce i compete la atatorirea bu-
getului speselor comunu? Si dêca a avut'a
cum de n'a impededatu urcarea speselor, candu
este sciuta crisa si calamitatea financiarã
a tieriei?!*

Acest'a interpelatiune, bine motivata din
lego si cu lips'a cea enorme din tiera, a fa-
cutu o impresiune dintre cele mai grele
asupra ministeriului.

Dr. *Miletici* propune o resolutiune, ca
indrume ministrulu de interne, a face o data
reportulu desre investigatiunea ordinata
asupra functionãrii baronului *Majthényi*. —
Se va tipãri si pune la ordinea dilei.

Szõgyenyi reporta pentru comisiunea
verificãtõria desre verificarea provisoria a lui
P. Szontagh.

Se trece apoi la ordinea dilei, adeca
lapetitiuni, cari se avisedia ministriloru con-
cerninti.

Siedinti'a se inchoia la 12 ôre, punen-
du-se cea mai de aproape pe luni la 10 ôre. —

Siedintia din 11 maiu 1874.

Dupa autenticarea protocolului, deputatul sassu G. Kapp presenta doue petitiuni, de la municipalitatea Sibtiului si de la reprezentantia scaunale totu de acolo, prin cari se cere tragerea la raspundere a ministrului Szapary, pentru ordenatiunea sa in contra Universitatii sasesti asemenea ascultarea municipalitatilor in chestiunea arondarii municipale.

Intocma asi petitiuni subterne b. Sachsenheim din partea Mediesiului, recomandandu-le atentiunei casei printr'o cuventare ageru criticatoria a pasirei ministrului.

Acum se scoala Dr. Mih. Politu, deputatul Panciovei si in numele seu, precum si in alu colegilor sei din fost'a granitia, face propunerea, ce publicam mai insusu; er ca de recomandare pentru aceea, rostindu cu tonu multu si in cea mai atenta ascultare a Casei — urmatóriele:

„On. Casa! Voiu avé onóre a presentá onorabilei Case, in numele meu pre cum si in alu colegilor mai, reprezentanti ai poporului din incorporat'a granitia militare — unu proiectu de resolutiune, in privint'a acelei granitiei.

Cu cea din urma alegere in Panciova, terminate fiindu alegerile in fostulu confiniu militar pe temeiulu articolului V. de lege din 1848, si toti deputatii alesi ocupendu-si locurile in acestu corpu legelativu, si asiá intréga fost'a granitia militare a Ungariei aflandu-se reprezentata aici, ni tinenmu de detorintia intru interesulu incorporatului ténutu, a face amintit'a propunere, conformu dorintiei si trebuintelor acelu poporu. Intru motivarea acestei propuneri, dupa prescriese regulamentului Casei, voiú se fiu scurtu, relevendu — mai multu spiritulu, ér nu sengeratecele punde ale propunerei. (Sé audimu!)

On. Casa! Trebuie mai nainte de tóte sé dechiaru, ca incorporatele confinia militari, ca — fostii granitieri, pre cátu au urmatu emanciparea loru de sub sistem'a militare absoluta, si pre cátu acele popóra sunt chiamate la libertate si constitutiune, saluta cu bucuria annectarea si impreunarea loru cu tier'a unгурésca. (Strigári de „sá traiesca!“ din stang'a estrema.)

Este curatu numai calumnia — a afirmá, ca granitieri nu vor libertatea, ca se opunu impreunárii cu Ungaria si ca — preferu fost'a sistema militare absoluta.

Semtiulu de libertate la fie-care poporu este de unu efectu atátu de mare, incátu abia se afla, care ar respinge libertatea — candu i se ofere adeverata libertate si constitutionalitate. Inse — aci se nasce intrebarca, óre procedur'a urmata la incorporarea granitiei fost'a astfelu, in cátu sé fie incercatu a face ca poporulu sé guste binefacerile adeveratei libertati?!

Eu, on. Casa, nu voiú sé dezbatu asta data mai pe largu acésta tema. Recunosc, ca ori-care incorporare a unei párti catra unu statu, merge cu greutáti si cu incurcári; acésta este natur'a transitiunilor. Eu nu potu pretinde de la on. guvern, ca — de o data, numai de cátu sé creddie stare normale in incorporatele ténuturi, ci — cea-ce eu, nu numai ca alesulu representante alu acelu ténutu, ci si ca deputatulu acestei tiere, a patriei comune — credu a poté cere, ma chiar pretinde — este, ca sé fie dreptu, sé fie ecitábilu si cu incredere cátra acelu poporu, si ca — se se informede bine despre tóte, ca sé póta orientare si acestui corpu legelativu.

Candu undeva se intempla schimbári atátu de mari, precum s'au intemplat cu granit'a militare, atunci — celu mai bunu lucru este, informatiunea buna si drepta. In acésta privintia celu dantaiu ministeriu ungurescu a avutu multu tactu si a pusu cea mai mare insemnatate pre informatiunile bune, de pre ce, ca de dovéda provocó — cuvintele rostite de Ludovic Kossuth la 11 iuliu 1848, in numit'a se vorbire, cu privintia la granit'a militare. (Sé audimu!) Elu a descoperitu Diebi, ca — „ministeriulu á poftitu pre b. Hrabovszky, sé faca, ca poporulu dupa comune séu dupa cercuri sé aléga din sinulu seu barbati la incredere, cari sé vina in susu si sé descopere guvernulu dorintiele poporulu si — ce ar mai fi a se face pentru folosulu poporulu.“ —

Proiectulu nostru de resolutiune tocma acésta i este scopulu, ca adeca sé se faca posibile onoratulu guvern si acestui corpu legelativu, spre a-si cáscigá informatiuni drep-

te si fideli. Dar — observu din capulu locului, ca conditiunea principale spre acestu scopu este — *increderea*. Déca on. Casa si guvernulu, in acelu poporu, care dupa secele vine a fi incorporatu Ungariei, nu vor vedé decátu rebeli si conspiratori, atunci — firece ca tóte vor fi in desiertu!

Eu, on. Casa, voiú vorbi sinceru. Increderea trebuie sé fie reciproca. Eu spunu onorabilei Case, ca acolo diosu la fruntaria — póte contá pre patriotismu. Apoi astadi mai vertosu, in mediloculu calamitatilor publice, de cari suferimu, ce póte fi mai insemnatu pentru statu, de cátu patriotismulu! Patriotismulu póte conjurá ori ce periclu. Vedituramu essemplu sublimu in Francia. Trantita la pamentu si sangeranda, patriotismulu celu potericu o redicá, plati miliardele, si — starea ei economica — spre uimirea lumci, din dia in dia se indrépta.

Astfelu de patriotismu mi ar placé sé vedu in fie-care cetatianu alu Ungarie. Dar — on. Casa, la noi esiste ceva, ce póte sé slabésca acestu patriotismu la cea mai mare parte a cetatienilor Ungariei. Voiú sé vorbescu si despre acésta cu tóta sinceritatea.

Esiste o ideia fundamentale ce se pune in miscare, ce in timpul mai nou se pune de asupra tuturoru altora, ce — in Ungaria se face regulatória si decidietória in politic'a din intru; — vreu sé-mi spunu numai opiniunea despre acésta; — acea ideia fundamentale e: *identificarea nationalitatii magiare cu statulu*. Eu tinnu, ca acésta ideia este de natur'a d'a slabi patriotismulu; tinnu ca acésta ideia este periculosa pentru patria; cáci fiindu nationalitatea magiara in posesiunea poterii de statu, din intréga chestiunea de nationalitate ar poté face chestiune de potere! —

Nu voiú sé discu tu mai pre largu acésta tema; am vrutu numa sé dicu, ca cetatiani granitiei incorporate au *niscari proprietati nationale*, pre cari ori care buna administratiune trebuie sé le ié in consideratiune; am vrutu sé dicu, ca — asiá numit'a lege pentru nationalitate, carea si in sine este deféptuosa, inca mai deféptuosa si necorespondiatória se aréta pentru incorporat'a granitia militare; ér reu'a aplicare a ei — produce adeverata nemuliumire.

On. Casa! Noi — colo la fruntari'a tieriei asiá credemu, ca *patriotismulu nu involve magiarismulu*, adeca: nu e conditunatu prin acésta; ca noi potemu sé fimu buni patrioti, potemu sé fimu buni si credintiosi cetatieni in Ungaria, fara ca sé trebuiamu a fi si *magiari*. Noi consideramu Ungaria de patri'a nóstra comuna; ne bucuramu ca am fostu re-incorporati, si pentru acésta comuna patria suntemu gat'a a aduce si sacrificia — (Aprobári.) precum a adusu granit'a pururia, de cáte ori a chiamat'o Regele; ca precum a versatu sange pentru Tronu, intocmai va versá totu de-a-un'a si pentru patria, — déca se voru luá in consideratiune proprietatile ei nationale. —

On. Casa! Noi speramu, ca acésta legelatiune va aratá granitieriloru, ca Ungaria constitutionale este in stare a li dá si a-i satisfacé mai multu, de cátu sistem'a militare absoluta din trecut'u.

Recomandu proieptulu nostru de resolutiune, ce rogu a fi cetitu. —

Proiectulu de resolutiune ascultandu-se de asemenea cu mare atentiune, dupa cetirea aceluia prin notariulu *Beöthy*, presedintele anuncia, ca se va tipári, impartí si pune la ordinea dilei. —

Urmá dlu *Irdnyi* cu unu proiectu de resolutiune de cuprinsulu, sé se indruma guvernulu, ca cátu mai curendu sé facu propuneri despre o mai folositória usurare a crissi financiarie si de creditu, precum sé a fómeleri.

De asemenea se va tipri si pune la ordinea dilei. —

Mai propune *Syögyényi* consemnarea petitiuniloru pregatite spre referare, si *Kubinyi* reportulu comisiunei centrale despre edificandulu palatu pentru Ministeriulu de militie.

Dupa aceste trecendu-se la ordinea dilei, se nasce mai lunga dezbateré asupra §-lui 54 din proiectulu de lege pentru notariatele publice, care § a fost avisatu la comisiunea centrale spre nóu'a formulare — in privint'a obligamentului notariulu.

Dupa disputa mai lunga, la carea luara parte: *Máday S.* reportoriulu, *Dr. Pauler*,

min. de justia, de repetite ori *Vidliczkay*, apoi *Hammersperg* si *Besán*, (oarele din urma facu Cas'a sé prorumpa de trei ori in risu cu hohote!*) — acestu punctu se decise cu restringerile propuse de ministru.

De asemenea se primi conformu propunerei lui *Hedry*, combinata cu a ministrului *Pauler* — si §. 5, lasatu in suspensio pon'la regularea celui de mai susu.

Astfelu se completá primirea legii pentru notariatele publice, si siedintia se redicá, anunciandu-se cea mai de aprópe pe mercuri.

Sibiu, 3 maiu 1874. *)

Unu actu de mare insomnatate, o serbatóre rara si memorabila s'a petrecutu astadi in midiloculu nostru, — adeca consacrárea pré santiei sale parintelui archimandritu *Teofilu Bendella de archiereu*, cu titulu de archiepiscopu alu Bucuvinei.

Présantia sasosi aici inca vineri, acompaniatu de pré onoratii parinti: *Andrievicu-Morariu*, assessoru consist, *Gedeonu Constantinoviciu*, archimandritulu monastirei *Sucevitiá*, si archidiaconulu *Teoactistu Dronu*. La gara présantia sa fiu intimpinatu de unu frumosu numeru din inteligentia locale, carea lu-salutá cu urári cordiali de — „Sé traiesca!“

La 12 óre totu in acea dia, inteligentia condusa de parintele archimandritu *Nic. Popda*, lu-bineventá in resiedintia metropolitana, unde avea locuintia.

Totu vineri sosi aici si Pré Ssa parintele *Mirone*, episcopulu Aradului; ér ieri, sambata, ajunsé Pré Ssa parintele episcopu alu Caransebesiului *Ioane Popasu*.

Ieri la 4 óre dupa médiadi se facu servitiulu bisericescu dupa pravil'a cea mica, ér la 7 — priveghierea.

Chirotonirea s'a intemplat — precum amintii la inceputu — numai astadi.

La 9 óre biserica din cetate, de la „*Schimbarca la facia*“ erá indesuita de poporu, de unu publicu alesu si numerosu, din locu si din juru, accurgendu multime, ca sé fia martore la asta festivitáte rara. Dupa chirotonire, care se terminá pre la órele 12 de médiadi pré santia sa, parintele *Bendella*, tinnu o cuventare — scurta ce e dreptu, cu atát'a in sa mai medúsa si binesemntita, carea deci a si fost accompaniata de repetite urári de „*sé traiesca!*!“ „Sum fiu alu natiunei romane“ — dise demnulu archipastoriu adaugendu, „si pentru acésta mi-voiu sacrificá tóta viét'a.“ O bucuria nespusa cuprinse pre ascultatori acésta marturisire si apromásiune solena, si de pre feciele toturora, la audiulu insufletitei cuventári, se vedea stralucinda credintia si sperantia!

Bucovin'a sor'a nóstra, — cugetá fie-cere in sine, — póte fi mandra, póte fi fericita, cáci Ddieulu poteriloru, dupa unu siru lungu de suferintie, asiá se vede ca s'a induratu si i tramise unu *Moise*, care sé o scape din ghiarele robiei, sé o conduca in Canaanu promisiunei celei mangaitórie! —

Dupa ceremon'a bisericesca, préssa fiu petrecutu de multime intre sunete de „*sé traiesca!*“ — pana la resiedintia metropolitana.

Dóe ceriulu, ca fratii nostri din Bucovina, prin acestu bunu parinte si pastoriu, ca printr'o intelépta mana a provedintiei, sé ni fie totu asiá apropiati si insociti exterior-minte, pre cum ni sunt de aprópe si amati spiritualminte. —

(cu.)

Gratiu in 9 maiu n. 1874.

Multu stimabile Dle Redactore! Din adinsu — mai multe septemani am traitu aici observandu, a nune observandu portarea juniloru nostri de la studia, despre cari, dupa certele trecutului, prin patri'a loru incepusera a se latí faime rele. Potu se Ve incredintiedu, si prin canalulu organului Dvóstre pe onorabilulu Publicu romanu, cumca astadi junii nostri de aici, intruniti in socie-

*) Ni veni a minte fie-iertata „*Patri'a lui Pista*“ alu carei spiritulu familiare — se scia, ca erá dlu *Besanu*. Aceea, intre altele o miia de mintiune scornite si buciatate in lume despre *Babesiu*, a scrisu o data, ca — la discursurile lui *Babesiu* tóta casa ride; dlu *Besanu* asta data in adeveru esperá la sine cea-ce „*Patri'a*“ sa dragalasia a amintitu despre altulu! —

Red.
*) Acésta epistola, dupa stampilulu postale de pre coperta, 5 dile se vede a fi fost pre cale, cáci abia sambata séra o primiram, candu dejá urulu de domineca erá sub pressa. — R e d.

tatea „*Sentinelá romana*“ se póta ca demni de — chiamarea ce o au si de numele de care se mandrescu.

Acésta societate — este unu adeveratu locu de întrecere spiritualu si nationale; ea tiene pre fie-care septemana regulatu siedintie, este bine cercetata, si pre cum m'am convinsu, in fie-care siedintia vinu la cetire dóue si trei operate séu dechiamatiuni. Cu unu cuventu, este o consolatiune sufletesca pentru unu romanu ingrigitu de sórtea viitorului natiunei sale, a vedé pre acesti lástari valorosi, in straduintia loru d'a deveni copaci poterici, pre cari sé se póta radimá amat'a mama comuna a nóstra!*)

Dvóstra, Dle Redactore, poteti avé deplina bucuria, póntru ca ati contribuitu atátu de multu la spargerea puntulu de rugina, ce s'a fost formatu de mai multu ani aici si care nu facea, de cátu ca sé impedece consolidarea si conlucarea tenerimei întregé!

Alalta-ieri, joi, junimea studiósá de aici tinnu o conferintia speciale, pentru de a dezbate si statori *Program'a* pentru serbarea cu demnitate a memorabilei dile de 3/15 maiu.

Cea ce in acésta privintia, potu comunicá este, ca in acea dia, nainte de médiadi dlu pastoriu militarescu, *Boitoru*, va celebrá serviciu sacru si cu parastatu pentru fericirea sufletelor nostri dela 1848/9; dupa médiadi se va serbá festivitátea prin concursulu tuturoru Romaniloru de aici — la unu locu afara de orasiu, tinnendu-se discursuri si cantandu-se arie ocazionali.

Pre cátu timpu tencriimea nóstra are in peptu-si cultulu martiriloru nationali si are curagiulu d'a-lu manifestá ocaasionalminte cu mandria: asiá credu, ca n'au dreptu cei-ce ni prochiamo elementulu de decadiutu si degeneratu — totalminte, cum o facu de curendu „*Telegr. Romanu*“, cáru-i in sa amat'a nóstra „*Albina*“ nu-i remase respunsulu detória.

(b.)

Garasiu in Banatu maiu 1874.

Ve rogu, dle Redactore, sé-mi permiteti a atrage érasu o data atentiunea publica asupra — *Zidariloru liberi* séu „*francasoni*“ ai nostri.

Acésta societate secreta, séu *secta*, cum i dicu altii, mereu castiga si in Ungaria terenu.

„Logi'a cea mare“ se afla in Pesta, si ea are filiale in Posianu, Siopronu, *Temisóra*, *Oravitia* etc. Curiosu e, ca presedintele ei, („*marele magistru*“) capulu tuturoru zidariloru liberi din Ungaria, e unu Romanu, ablegatu dietalu, si fostu secretariu de statu la ministeriulu de culte. (Nu e secretu; foile magiare au publicatu de repetite ori cu lauda, ca este dlu *George Ioanovicu*.)

Pre cum scimu cu positivitate, de curendu au intratu in acésta secta cosmopolitica — érasu mai multi dd. romani — din *Oravitia* si *Besitia*; din cestu din urma orasiu — dorere si domnulu P. B. oficiante la societ. drumulu feratu de statu. Trebuie sé ni esprimemu mirarea si totu de o data intristarea, candu audimu d'astea, si a nune desj re unu barbatu ca P. B. carole pana mai ieri, impreuna cu fratele seu N. B. treceau de cei mai bravi si zelosi nationalisti in acelu ténutu, ér de candu s'a facutu zidariu liberu, sé se fie retrasu cu totulu din taber a nationala, servindu numai ideieloru cosmopolitice, desconsideratórie de nationalitate, nu in sa si de magiarismu!

Déca nu ii-am compatimi, apoi li-am dice aceloru domni: „*Nu Ve faceti de risu, domniloru. Sunteti pre o cale retacita; deci întórceti-ve!*“ Noi Romanii — n'avemu nici lipsa, ba nici calificatiune nemtiésca, séu magiara, rafinata, pentru francasonismu; noi avemu destulu de lucru cu realisarea mariloru ideie ale *Romanismulu*, si in prim'a linia cu vindecarea aduncelor plage, ce ni le-a infiptu unu trecut si ni le infige si unu presinte barbaru! —

*) O proba frumósá despre serióséle studia ce face junimea nóstra in societatea sa din Gratiu — avemula mana Este „*Disertatiunea asupra Etrografiei tuturoru Romaniloru*“ a dlui studinte la politechnica, A. *Diaconu*, unu studiu pre catu de vastu, atatu de demnu, pre care onorabil'a societate „*Sentintiel'a romana*“ ni l'a transpusu spre publicare, cea-ce vom si face, cu placere — numai sé încheiamu cele incepute in foisóra si — sé ni dée politic'a nitica resulfare precum de secur asteptamu pe timpul veréi. — Red

Speru că în curendu le voi potè aretá si documentá respectiviloru domni: eum si din ce cauze „zidarismulu-liberu,” este poriculosu nationalitáti nòstre. — D.

Din Chisindia, comit. Temesiu, 8 maiu, ni se scrie despre amaretiunea ce a cuprinsu poporul, pentru că cu scól'a sa confesionale nici de câtu nupòte sè vina in rondu.

De unu anu de dile invetiatoriu F. Ard. li e suspinsu, si — omenii cu coptii, desperati pentru lips'a de instructiune publica. Si — precandu comun'a intréga, cu comitetulu parochialu impreuna intetia la senatulu s olariu alu Consistoriului din Aradu, ca sè se termine o data caus'a cu invetiatoriu suspinsu si sè i se deschida ócas'unoa de a-si alege altu invetiatoriu, atunci se pomeni cu o ordinatiune a inspectorelui scolariu concerninte, prin care se restituie in functiune invetiatoriu de sub cercotare si suspensiune!

Omenii se intrebau că — ce ra sè dica acést'a!

A cui dispusetiune este acést'a? Are inspectorele astfeliu de dreptu, séu că de la locurile mai nalte sè fie urmatu o mesura atátu de nesocotita, atátu de vatematoria pentru comuna?! — Séu că in ascunsu se urmă o politica, prin carea poporul sè desepere a mai potè est la cale cu dreptulu bisericescu in scóla si asiá sè se arunce in curs'a cea viclen a scólorulu comunali?

Atragemu atentiunea consistoriului. —

Borgo-Frunda, (Transilvania) in 10 maiu. n.

In urm'a mai multoru ploii crescut ap'a Bustritiei apròpe la torente, esandá semana turele si causá multa dauna bietiloru economi. O bieta fèta orfana din opidulu nostru cu unu frate alu seu, voindu a trece acea apa, cu carulu incarcatu cu lemne, furi'a undeloru rapedi li paralisá trecerea chiar in midiloculu undeloru si astfeliu jun'a orfana in etate de 20 de ani, caditù victima furibundeloru unde. Frate-seu dupa o lupta amara cu elementulu turbatu scapá cu viétia. Calamitate in acést'a provincia — e la usia.

Par' că „Ceres” voiesce a ni dotrage prin astu anu totu favorulu seu. Atát'a ni mai trebuiá cátra cele lalte nenumerate rele do cari suntemu bantuiti. (I. O.)

Varietati.

„La Correspondance de Roumanie, hebdomadaire, *Fredéric D'ame* directeur; bureaux de la direction 20, strada Carolu I. Bucarest, cu acestu frontispiciu si sub redactiunea responsabilu a dlui *Popilianu „Persuadés que de grand évènements se préparent en Orient,”* — cu datulu 7 maiu n. a inceputu a se publicá in limb'a franceza o corespundintia autografica, alu cárei nr. 1. ni jace pe mésa si despre care potemu dice că pòte rivalisá, incátu pentru cuprinsu — cu multe altele asemeni produse. Numai n'a nu pricepemu: ce va sè dica o astfeliu de fòia septemanele? Corespundintiele litografate séu propria autografate au avantagi ulu d'a aduce ele mai d'antaiu — soirile la conosciint'a publicului, séu propriamente a diaristiloru; de aceea ele se si cauta si platescu fòrte scumpu; ei — dar cum pòte sè fia cautata o atare fòia autografata din Bucuresci, déca ea se dá numai una data in septemana?! I poftimu deci aparerea celu pucinu una data pe fiecare dia! —

(*Multiamita publica.*) Subscriulu, pre serbatorile santeloru pasci a. e. cercetandu-mi parintii in Bosovicu, cottulu Severinului, — marinimosulu d. jude cercuale r. *Isidoru Chetianu* de acolo, aflandu de starea meza cea lipsita si de seracía tatalui meu, diaconului si invetiatoriu de acolo, din zelulu celu mare ce nutresce pentru progresulu tineriloru studinti, avù bunatate a-mi oferi unu ajutoriu de 5 fl. v. a. spre acoperirea lipseloru mele celoru mari, pentru care binefacere prin acést'a vinu a-i exprime cea mai cordiala multiamita! — Oravitia in 2 maiu n. 1874. — *Nicolau Brinzeiu*, studinte de cl. I. gimnasiala. —

— *Populatiunea Romei in diferite epoche.*
— Populatiunea Romei, cuprindendu-se si sclavii, se redicá la anulu 683 de la fundarea sa, pe la finele republicei, la 650,000 suflete. Acést'a cifra scadiu, in primulu seclu alu crei crestine, la 450,000; sub Aurelianu la 400,000. Se pare că in 1198 nu mai erá de câtu de 35—40,000 si picá la 20,000 in timpulu siederei Papiloru la Avignon. Dupa pradarea Romanei de ordele conetabilulu de Burbon, erá de 32,000; cátre midiloculu seclului alu 17-a se redicá dejá la 85,000; la finea seclului alu 18-a, in 1796. la 166,000. La 20 Septembrie 1870, la caderea puterii temporarie a papei, numerulu locuitoriloru erá de 226,000; transferarea capitalei la Roma l'a facutu sè se urce pe locu la 248,000. Urcarea se continua rapede. —

†(Necrologu.) **Georgiu Trapsia**, cos. reg. capitaniu in pensiu, locuitoriu si proprietariu mare in Mehadia, deputatu la congresulu nationalu si la sinodulu eparchiale, asesore la consistoriulu diecesei Caransebesiului, unulu dintre coi mai bravi natio nalisti ai nostri din graniti'a militaria, dupa unu morbu fòrte greu de 9 septemani, mercuri in 24 aprilu a. e. si-dete sufletulu in manele creatoriului, in etate de 56 ani, lasandu in urm'a sa in profundu doiu pre multu amatulu seu ginere *Saveressigu*, ingineriu, si pre sotia acestuia nepòta sa *Flora*, din preuna cu numerocele rudeni, multi amici si cunoseuti, cari petrushi fiindu de dorere pentru acést'a perdere, nu pregetara, multi din Bãile lui Hercule, si din Orsiova — a veni spre a luá parte la conductulu immormentãrii, ce se fini cu tóta pomp'a. Reposatulu a fost stimatu si iubit de toti cáti lu-conosceau, fara desclinare de religiune; densulu a desvoltatu multa activitate pe terenu bisericescu-nationalu. Merita deci sè i dicemu din totu sufletulu: „Sè i fãz tierin'a usiòra, si eterna amintirea!” — (N. S.)

Literariu.

A esita de sub tipariu „*Analile Societãtii academice Romane,*” Tomulu VI. sesiunea din 1873, si se afla in depositu la Dlu *Dimitrie Iarcu*, Casierulu Societãtii, strada Pensionatu, Nr. 12, si la librari. Preciulu unu leu nou. —

Asemenea so mai afla de vendiare si urmatòriele opere:

Analile Tom. I—V . . . 11 lei; 50 b.
Gramatic'a Romana . . . 5 lei; *
Operele lui Tacitu . . . 6 lei;
Coment. lui Iuliu Cesare . . . 2 lei;
Descriptio Moldaviae . . . 4 lei;
Dictionariu Tom. I. . . . 30 lei;
Id. din Tom. II. fasciculele 1, 2, si 3. —

Nr. 63.
1874.

Societatea academica

„**Romania - Juna**”
din Viena,

are onóre a invitá pre on. Publicu romanu, precum si tóte societãtiele si corporatiunile romane, la *Serbaria nationale de 3/15 maiu a. e.*

Program'a e:

1. De demanetia participarea la s. liturgia cu parastasiu;
2. Dupa mediadi escursiune pe *Kahlenberg*.

Viena, in 9 maiu n. 1874.

Pentru Comitatu:

Dr. P. Danu, mp. *Nic. Hanganutiu*, mp.
presiedinte. secretariu.

Responsuri:

1. Criticele si „descoperirile de fapte in publicu” din *Telciu*, nu le mai potemu continua, cáci — nu le mai tienemu de lipsa. Déca câtu s'a disu, nu va ajunge, — apoi pentru a mai scandalisá lumea!

2. De asemenea nu mai potemu face obiectu de discussiune publica, celu pucinu in momentu nu, ne'ntielegorile si frecãrile din *Ciacova* si *Giulvediu*. Ni-am propusu a invighilá pre alta cale asupra acestoru cause, de óre-ce amu fost personalminte ingagiati. Primimu cu tóte acestea bucurosu informatiuni din ambele partii — pentru lamurire. —

3. Caus'a destituirei din postu a invetiatoriu din *Obadu* — de feliu nu ni este conosciuta; invetiatoriu ni-a fost recomandat ca unulu demnu de chiamarea sa si bravu nationalistu. Atát'a potemu spune; alt'a nemica. —

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune invetiatoréscá dela Scól'a confesionala din Comun'a *Agadiciu* protopresbiteratulu Oravitiei, Comitatu Carasiului, se deschide prin acést'a concursu, pana la 1. iuniu dupa cal. vechiu.

Emolumentele cu acestu postu impreunate sunt: 300 fl. 10 fl. pentru confortie; 12 fl. pentru requisite; 4 orgii de lemne pentru scóla; 2 jugere de pamentu, cartiru liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acést'a statiune, au-a si tramite recursele lor, instruate in sensulu statutulu org. si adresate comitetulu parochialu, cátra Dlu Protopresbiteru alu Oravitiei *Iacubu Popovicu*.

Agadiciu, 21 aprilu 1874.

1—3

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu Protopresbiteru tractualu. —

Concursu.

Pentru ocuparea unei statiuni vacante de profesoru la *gimnasiulu rom. r. or. din Bradu*, prin acést'a se escrie concursu pana in 21 maiu a. e. st. v. in care dia se va face si alegerea de cátra representia gimnasiala.

Salariulu anualu, impreunatu cu acestu postu este: 600 fl. v. a. si se redica in rate lunarie anticipative, incependu 1. de la Octobru e. n. 1874, candu se vor incepe si prelegerile.

Doritorii de a concurge la acestu postu au a dovedi:

1. Cã sunt romani de religiunea gr. or.;

2. Cumca au facutu cu sucesu bunu cursulu filosoficu si filologicu la vre o academiã din patria séu strainatate, séu celu putinu au depusu esaminu de maturitate si au terminatu cu sucesu emimente cursulu de 3 ani la vre-unulu din institutele teologice-pedagogice rom. gr. or. din patria;

3. Cumca au avutu pana acuma purtare morala nepatata.

Petentii si-voru adresá petitiunile la subsemnatulu in *Bradu Cott. Zarandului*.

Bradu in 20 aprilu v. 1874.

Pentru Comitatu reprezentantiei gimnasiale:

Nicolau I. Miheltianu,

protop. gr. or. alu Zarandului si
presied. comitetulu.

3—3

Nr. Esib. 147.
Sied. plen. I.

Concursu.

La Epitropia provisorie pentru administrarea fonduriloru bisericesci si scolarie, comune dieceseloru romane greco-orientali de *Aradu si Caransebesiu*, s'a aflatu de ne-aperata lipsa si s'a decretatu deplinirea postulu de **contabilu**, cu unu salariu anuale de 1000 fl. v. a. si cu conditiune: ca doritorii de a ocupa acestu postu sè substerna aiciã petitiunile **pana la 30. maiu nou a. e.** prevediute cu urmatòriele documinte, anume:

1. testimonia de calificatiune si despre desteritate speciale din contabilitate, (*Buchhaltung*), ce se recere la institutele de comerci, de creditu si de industria in generalu;

2. atestatu despre deprinderea practica si resp. servitiulu de pana acuma in acestu ramu;

3. adeverintia despre purtarea morala si sociala, despre cunoscint'a limbeloru si a corespundintiei usitate in ra-

mulu comercialu, respective la agendele de contabile.

Spre orientare se observa, că afacerile interne decurgu *numai in limb'a romana*; inse actele precedinti ale diferiteloru fonduri fiindu mare parte in *limb'a germana*, ér unele mai recinti ocurendu si in *limb'a magiara*, pe langa cea romana, ca oficiala, dela contabilu se cere si cunoscint'a acestoru doue limbe.

Aradu, din siedintia plenaria, tenuta in 3 maiu nou 1874.

Dr. Atanasiu Sandoru, m. p.

presiedinte.

Petru Petrovicu, m. p.

3—3

notariu interimalu.

Concursu.

Nr. Esib. 148
Sied. plen. II.

Pentru deplinirea postulu de *notariu la Epitropia provisorie a fonduriloru bisericesci si scolarie*, comune dieceseloru romane greco-orientali de *Aradu si Caransebesiu*, impreunatu cu salariu anualu de 800. fl. val. austriaca.

Competitorii la acestu postu sunt arisati a subterne aiciã suplicele *pana la 30 maiu nou a. e.* si cu documinte a aretá:

1. Calificatiunea si desteritatea practica receruta pentru agendele notariali, adeca deprinderea in *conceptu* resp. in scriere a corespundintieloru, in *redigerea protocoledoru* despre siedintie si peste totu manipularea afaceriloru de cancelaria.

2. Pe langa prefect'a cunoscintia a limbii oficiali romane, se recere si cunoscintia celei magiare si germane; mai vertosu din privintia acteloru precedinti, scrise in aceste limbo;

3. Servitielo, de pana acuma, purtare morala si sociala nepetata, — si ocupatiunea actuala.

Aradu, din siedintia plenaria a Epitropiei provisorie, tenuta in 3 maiu nou 1874.

Dr. Atanasiu Sandoru, mp.

presiedinte.

3—3

Petru Petrovicu mp.

notariu interimalu.

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante gr. or. romane din *Vermesiu*, Comitatu Carasiului, protopresbit. *Jebelului*, se deschide concursu pana in 9 maiu a. e. l. vechiu, — in care dia se va tiené alegerea, cea

Emolumentele impreunate cu acést'a parochia sunt: 60 jugere dnpamentu, dintre care mai multe jugere sutu cu gau, adeca ne fructificabili, birulu de la 80 de case si 15 oche de cucuruzu, si stola dupa usulu vechiu, in valut'a vienena.

Doritorii de a ocupa acést'a parochia au a-si tramite recursele, instruate in sensulu statutulu org. si adresate Comitatu parochialu — cátra Dlu protopresbiteru *Alexandru Iosovicu* in *Jebelu*. —

Vermesiu, in 20 aprilu 1874.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu Dlu protopresbiteru
3—3 tractualu. —

Anunciu.

Subscri'sa veduva dupa *Iosifu Binder*, otelierulu de odinòra si in timpu de mai multi ani arendatorele *bãiloru de Baana*, are onóre a face cunoscutu, cumca dens'a in loculu de cura *Baana* a luat in arenda pentru seonulu anului curinte dimpreuna cu Restauratiunea *Hotelulu mare*, ce este tocmãi langa siosea si are *trei-dieci* de odãi pentru pasagieri, mobilate elegantu si prevediute cu confortu.

Comandole de locuintie, ce se vor face sub adres'a subscri'si pentru timpu anumitu, vor fi efeptuite cu promptetia. Se afla odãi de datu cu câte 40 cruceri, 80 cr. 1 fl. si 1 fl. 50 cr. pentru dia.

2—2

Sofia Binder,

la Casina din Mediasiu in Transilvania.